

ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Καθημερινή πρωινή έφημερίς Ρεθύμνου - Η αρχαιότερα Κρητική Έφημερίς

ΙΔΡΥΤΑΙ: ΒΑΣ. ΚΑΛΑΪ ΖΑΚΗΣ | ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1911 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ Ι. ΚΑΛΑΪΖΑΚΗΣ | Γραφεία - Τηλεγραμματα Λεωφόρος Π. Κουντουριώτου | Αριθμός Φύλλου 5796 | Τμήτ Φύλλου δραχμή 1,50 Αριθμός Τηλεφώνου 8-67 | Τρίτη 29 Δεκεμβρίου 1964

Τά όχυρά τής Δημουρατίας

Δέν πρέπει νά παρέλθῃ ἀπαράτηρητος, οὔτε ἀποτελεστικῶν γεγονόσ, ἡ ἐπιθεσις κατὰ τῆς Δημουρατίας ἡ ὁποία ἐξαπελύθη τὸν τελευταῖον καιρὸν ὑπὸ τῆς ΕΡΕ. Εἰς τὴν ἐναντίον τῆς Δημουρατίας ἐκστρατεῖαν ἐπεστρατεύθη καὶ αὐτὸς ὁ ἐκπρωτος ἀρχηγὸς τῆς ΕΡΕ κ. Καραμανλῆς, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς γνωστῆς ἐπιστολῆς του ἐπιχειρεῖ νά κλονίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ πρὸς τοὺς δημοκρατικοὺς θεσμοὺς καὶ νά ἀνατινάξῃ τὰ θεμέλια τῆς Δημουρατίας.

Ὅσον καὶ ἂν ἡ Δημουρατία εἶναι ἀρκούντως ἰσχυρὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔχει τὴν δύναμιν νά ἀντεπεξέλθῃ νικηφόρος εἰς ὅλας τὰς ἐναντίον τῆς ἐπιθεσεως καὶ νά ἀσάρῃ τὸς ἐχθροὺς τῆς, δέν πρέπει νά ὑποτιμᾶται ἡ ἀπειλὴ καὶ ἡ ἐναντίον τῆς ἐπιβουλῆ καὶ πρέπει νά ληφθοῦν ἀποφασιστικὰ μέτρα διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν προστασίαν καὶ περιφρουρήσιν τῆς Δημουρατίας.

Ἡ ἀπειλὴ καθίσταται πλέον ἐπικίνδυνος, ἐφ' ὅσον τὸ δημοκρατικὸν καθεστὼς δέν ἔχει εἰσέτι σταθεροποιηθῆ καὶ ἐδραιωθῆ πλήρως ἐφ' ὅσον δέν ἔχει συντελεσθῆ ἡ δημοκρατικὴ ἀλλαγὴ, πού ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον αἷτημα τοῦ δημοκρατικοῦ λαοῦ, διὰ τὸν οἰκοδομηθῆ ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ δημοκρατία εἰς τὴν ὁποίαν στηρίζεται τὰς ἐλπίδας του ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς Λαός.

Εἶναι συνεπὼς ἀνάγκη νά ἀναληφθῆ ἡ πλέον ἀποφασιστικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ ἀντεπιθεσις εἰς τὴν ἀπόπειραν τῆς ΕΡΕ ὅπως κλονίσῃ καὶ διασπᾶσῃ τὴν ἐνότητα τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοπέδου. Εἶναι ἀπα-

ράδεκτον καὶ παράλογον καὶ θὰ ἀπέβαιναν ἀληθῶς τραγικόν, ἐάν σήμερον πού ἡ Δημουρατία ἐνίκησε καὶ ἐδριάμβευσε, νά ἀπειληθῆ μετὰ διάσπασιν τῆς συνοχῆς καὶ τῆς ἐνότητός τῆς ἡ δημοκρατικὴ παράταξις, ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖ τὴν μεγάλην, τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ὁ ἀνένδοτος ἄγων ὁ ὁποῖος ἐπεβλήθη καὶ ἐδριάμβευσε χάρις εἰς τὴν λαϊκὴν ἀνταπόκρισιν καὶ ἐνεργὸν ὑποστήριξιν, δέν πρέπει νά ἐκφυλισθῆ καὶ νά ἀτονήσῃ προτοῦ ὁλοκληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν του. Θὰ πρέπει νά συνεχισθῆ μετὰ τὴν αὐτὴν ἐντασιν, μετὰ τὴν ἐνεργὸν συμπαράστασιν τῶν λαϊκῶν μαζῶν μετὰ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸν καὶ μετὰ τὴν ἰδίαν μαχητικότητα καὶ ὀρμητικότητα μετὰ τὴν ὁποίαν ἐσάρωσε τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Δημουρατίας.

Διὰ τὴν ἀποτελεσματικώτεραν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγώνος περιφρουρήσεως τῶν κατακτήσεων τῆς Δημουρατίας, ἐπιβάλλεται ἡ ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλυτέρῃ ἐνίσχυσις τῶν ὀχυρῶν τῆς Δημουρατίας, διὰ τὴν καταστοῦν ἀπόρητα καὶ νά χρησιμοποιηθοῦν ἂν παραστῆ ἀνάγκη, εἰς τὴν ἀναχαίτισιν τῆς προσπελάσεως τῶν ἀντιπάλων.

Ἐνα ἐκ τῶν πλέον ἰσχυρῶν καὶ ἀπορρήτων ὀχυρῶν τῆς Δημουρατίας ἀποτελεῖ σήμερον ἡ Κρήτῃ, ὁ λαός τῆς ὁποίας ἐρριψεν ὅλον τὸ βάρος του εἰς τὴν μάχην ὑπὲρ τῆς Δημουρατίας καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὸν θρίαμβον τῆς 16ης Φεβρουαρίου.

Πρὸς τὴν Κρήτην πού ἀποτελεῖ τὸ πραγματικὸν προπύργιον τῆς Δημουρατίας θὰ ἐπρεπε νά στραφῆ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀμέριστος ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσε-

ως τῆς Ε.Κ. διὰ νά ἀξιοποιήσῃ ὅλας τὰς ἀκαταβλήτους δυνάμεις πού περικλείει καὶ ἀφειδῶς προσφέρει εἰς πᾶσαν κρίσιμον περίστασιν, ἡ ἀδάμαστος ψυχὴ τῆς Κρήτης. Πρέπει νά καταστῆ ἡ ἀστείρευτος πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ τὸ φωτεινὸν παράδειγμα τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ ὅπως διατηρήσῃ ἀλώβητον τὴν δημοκρατικὴν του παράδοσιν καὶ ὅπως προασπίσῃ, χωρὶς νά φεισθῆ δυσσιῶν, τοὺς δημοκρατικοὺς του θεσμοὺς, ὁσάκις ἤθελε παραστῆ ἀνάγκη καὶ νά εἶναι πάντοτε πρῶτος εἰς τὰς ἐθνικὰς ἐπάλλξεις.

Δέν ἐφοβῆθη, οὔτε πρόκειται νά φοβηθῆ ποτὲ ὁ γενναῖος καὶ υπερήφανος λαός τῆς Κρήτης ἀπὸ οἰανδῆποτε ἀπειλῆν καὶ ἐπιβουλήν καὶ δέν πρόκειται νά καμφθῆ ποτὲ ἀπὸ οἰσοδῆποτε ἐπιθέσεις καὶ ἀποπειρας ἐναντίον τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν καὶ εἶναι ἀποφασισμένος νά διατηρήσῃ ἀμείωτον τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἀποφασιστικότητά του. Ἀλλὰ διὰ νά γίνῃ τὸ παράδειγμα τῆς δημοκρατικῆς ἐνότητος καὶ ἀποφασιστικότητος εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, πρέπει νά τῆσιν ἰδιαιτέρας προσοχῆς καὶ μεταχειρίσεως. Εἶναι καιρὸς νά ἰκανοποιηθοῦν οἱ πόθοι καὶ νά δικαιωθοῦν ὅλαι αἱ προσδοκίαι του καὶ αὐτῆ ἡ παράλειψις πού διεπράχθη μέχρι σήμερον εἰς βάρος του, δέν ἐπιτρέπεται νά συνεχισθῆ. Ὅτι δέν ἐγίνε μέχρι σήμερον, πρέπει νά γίνῃ τὸ ταχύτερον διὰ νά λείψουν ὅλαι αἱ ἀδικίαι καὶ τὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος καὶ νά οἰκοδομηθῆ ἕνα δικαιοτέρων καὶ πλέον εὐοίωνον καὶ ἐλπιδοφόρον μέλλον τὸσον διὰ τὴν Κρήτην, ὅσον καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον.

ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥ

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

Αὐτίς τῆς μέρας συμπληρῶνται δύο χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατον τοῦ Ἀνθρόπου καὶ Γιατροῦ τοῦ Ρεθύμνου Γιώργου Τσουδεροῦ.

Στὴ δευτέρῃ αὐτῆ ἐπέτειο τοῦ θανάτου του, θὰ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νά ἐπιβεβαιωθῆ ἡ διαπίστωση πού ἐγίνε ἀπὸ τὴν πρώτῃ. Ὅτι δηλαδή ὁ Γιατρός Τσουδερός καὶ χωρὶς θρησκευτικὰ μνημόσυνα ἢ ἄλλα—τεχνικά—μέσα ὑστεροφημίας, μνημονεύεται καθημερινὰ ἀπὸ ἕνα πλήθος ἀνθρώπων. Ἐνα πλῆθος πού ἀποτελεῖται ἀπὸ φτωχοῦς ἀρρώστους, καταταραγμένους. Πού θυμούνται Ἐκεῖνον καὶ τὸν συγκρίνουν μετὰ ἄλλους. Πού ἀναπολοῦν τὸ τότε καὶ ἀντικρίζουν τὸ σήμερον. Πού

ζητοῦν Ἀνθρώπιὰ Γιατρεία καὶ παρηγοριά καὶ βρίσκουν ἀδιαφορίαν, δραχμοεπισπραξίαν καὶ σκληρότητα.

Μὰ αὐτὸ ἴσως συμβαίνει γιατί ὁδν γιατρός ἦταν ἀναισθητικὸς αἰσάνος. Καὶ ὁδν Ἀνθρώπος σπάνιος.

Γιατὶ εἶχε τὴν ἀνθρώπιαν αἰσὴ μεγαλύτερη ποσότητα πού μπορεῖ νά βρεθῆ σὲ Ἀνθρώπον. Γιατὶ σὲ Γιώργου Τσουδεροῦ ὁ γιατρός συμπληρῶν τὸν Ἀνθρώπον καὶ ὁ λόγος τὸ ἔργο.

Ὅσο καὶ μετὰ τὸν λόγο ἀπάλυνε τὸν πότον.

Ἐπὶ αὐτὸν συνεπιθήσαν ἴσως σφιχτὰ δεμένες ἡ ἀνθρώπιὰ μετὰ τὴν ἱατρικὴν ὁδον τοῦ Γιατροῦ Τσουδεροῦ.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ φήμη του ζῶντας ἀλλὰ καὶ ὑστερα ἀπ' τὸ θάνατον του, εἶχε τόσον πολὺ ἀπλωθῆ ὥστε ἔφτανε νά πησῆ ὁ Γιατρός γιὰ νά καταλάβῃ ὁ ἄλλος τὸ «Τσουδερός».

Στὴ τριαντάχρονη ἀφιερωμένη σὲ Ρεθύμνον ζωὴν τοῦ Γιατροῦ Τσουδεροῦ δέν τήρησε ἀπλῶς τὸν ὄγκον τοῦ Ἰπποκράτη, μὰ καὶ τὸν συμπληρωσε. Γιατὶ δέν ἄσκησε μόνον τὴν ἱατρικὴν δέξιν Θεησοικίας ἀλλὰ καὶ τὴν θεησοικία διακόνησε δέξιν ἱατρικῆς.

Μὰ ἐκεῖνος ἀπὸ τοὺς σοματικὰ πάσχοντας κλαίτε τὸν Γιώργου Τσουδεροῦ δύο χρόνια ὑστερα ἀπὸ τὸν θάνατον του καὶ ἔνα ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων.

Ἐκεῖνοι πού πάσχουν ψυχικὰ, γιατί βλέπουν τὸν Ρεθύμνον νά ἀβίνει οἰκονομικὰ ἠθικὰ, πνευματικὰ. Ἐκεῖνοι πού κάθε τόσον ὑψώνουν κραυγὴ ἀπογνώσεως γιὰ τὴν ἐπικίνδυνη καθίζησιν τῆς ἀπλῆς τῶν γραμμάτων.

Ἐκεῖνοι πού θυμούνται τὸ λευκὸ πολιτικὸν τὸν δραματιστὴ καὶ ἱδεολόγον Γιώργου Τσουδεροῦ. Γιατὶ ὁ γιατρός Τσουδερός δέν ἀφιερώθηκε ἄλλο σὲ τὴν ἱατρικὴν του. Ἀλλὰ προσπάθησε παράλληλα μετὰ τῆς σωματικῆς νά γιατρέψῃ καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀρρώστειας τοῦ Ρεθύμνου. Κι' αὐτὸ τὸν ὠδήγησε σὲ τὴν πολιτικὴν.

Κι' εἶναι γνωστὸ πὸς κανεὶς δέν μπορεῖ νά εἶναι προφήτης σὲ τόπον του. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπογοητεύθηκε πολλὰς φορὰς.

Ὅμως ποτὲ δέν ἠνθιάνησε. Κι' ὅταν τὸ Ρεθύμνον ἀρνιόταν τῆς ὑπερηφανείας του σὲ Κοινοβούλιο ἢ ὁ Γιατρός Τσουδερός ὑπάκουον ἰκανοποιόσεν τὴν ἐπιθυμία του νά τὸ ὑπερηφανῆ ὁδν γιατρός του.

Τὰ λόγια του ὅμως προφητικὰ, ἐπαλήθευαν καὶ ἐπαληθεύουν. Καὶ εἶχε γιὰ ὅλα μιλῆσαι ὁ δραματιστὴς πολιτικὸς.

Γι' αὐτὸ καὶ ὅσοι θυμούνται τὰ λόγια του κλαίτε τὸν Γιώργου Τσουδεροῦ. Γιατὶ καταλαβαίνουν διέπριν δύο χρόνια τὸ Ρεθύμνον ἔχασε τὸ πῶς μεγάλο καὶ ἀκριβὸ, τὸ πῶς ἀμόλυτον κομμάτι τῆς συνολικῆς ψυχῆς του.

Ἐπειὸς ὁ κάθε Ρεθύμιώτης μνημονεύει ἡ τὸν Ἀνθρώπον ἢ τὸν Γιατρός ἢ τὸν Πολιτικόν.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Γιώργου Τσουδεροῦ θὰ μένῃ πάντα ἀξέχαστος.

Μὰ ὅπως μπεθε μετὰ τὴν λευκὴν μπλοῦζα τοῦ ἱατροῦ του, ἔτσι καὶ βγήκε. Χωρὶς τὰ λερωθῆ.

Εἶχε ὅμως τὸ ἐλάττωμα νά βλέπῃ μακρὰ. Νά προβλέπει καὶ νά προλέ-

Ἡ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ ΑΜΑΡΙΟΥ

Κεντρικὴ ἀρτηρία τῆς ἐπαρχίας Ἀμαρίου καὶ εἰδικῶς τὸ τμήμα ἀπὸ Ἁγίας Φωτεινῆς μέχρι Καλογέροντος, κινδυνεύει νά καταστῆ ὀδία βματος καὶ μετὰ τὴν παραμικρὰν βροχόπτωσησιν, καθίσταται ἀδύνατος ἡ διέλευσις αὐτοκινήτων καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς συγκοινωνίας.

Τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἔχει ἐπιδεινώσει ἡ ἀνσκαφῆ τοῦ δρόμου ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου εἰς τὸν ὁποῖον ἔχει ἀνατεθῆ ἡ διαπλάτυνσις τῆς ὁδοῦ καὶ ὁ ὁποῖος δέν ἔλαβε τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς βεβαιότητος τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τὰ διερχόμενα αὐτοκίνητα τὰ ὁποῖα κοριολεκτικῶς («καρφώνου») εἰς τῆς λάσπες καὶ τὰ τέλματα πού ἔχουν δημιουργηθῆ, καὶ ὑφίστανται μεγάλας φθορὰς καὶ ζημίας καὶ θετου εἰς κίνδυνον καὶ αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐπιβαίνοντων.

Ἦτο ὑποχρέωσις καὶ δέν θὰ ἦτο δύσκολον διὰ τὸν ἐργολάβον νά προβῆ εἰς τὴν χαλικίως τρωσιν τοῦ τμήματος ἐκείνου πού ἔχει ἀνσκαφῆ καὶ ἔχει καταστῆ ἀδιάβατον διὰ νά μὴ παραποδοῖται τὸν αὐτοκινήτων καὶ νά μὴ κινδυνεύῃ νά διακοπῆ τελείως ἡ συγκοινωνία τῶρα τὸν χειμῶνα. Ἄρκου ἂν ἀλλὰ ταλαιπωρηθῆ καὶ αἱ δυσχέρειαι τῆς συγκοινωνιακῆς ἐξυπηρέτησεως, ὁλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας, ὥστε νά μὴ εἶναι ἀνεκτή ἡ πλήρης διακοπὴ τῆς συγκοινωνίας καὶ ἡ ἀπομόνωσιν τῶν ἐπιβαίνοντων. Συνεχία εἰς τὴν 4ην

ASER ΡΟΡΥΛΙΝΑ TOY κ. ΜΑΝΩΛΗ Ι. ΚΟΥΝΟΥΠΙΑ

2ον —Θὰ μπορούσε νά ἀναφέρῃ κανεὶς λεπτομέρειας πού π. ε. ρ. ο. σ. ὅτι ε. ρ. ε. ε. ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία τοῦ χωριοῦ καὶ ἀπὸ τὸ 1811 ἀκόμα δὲν ἐσοκοινοτήκανε ὁ ἀποκεφαλιστὴς καὶ ὁ Κώστας ὁ Τζέλης σὲ τὴν Φραντζεσκανιά καὶ ὁ Γιώργου ὁ Γιαννούλης σὲ Ρεθύμνον ἴσως τὸ Μαυρομάτι ἀκόμα, τὸ Θέρσο, τὸ 12 καὶ 22, τὴν Ἑθνικὴ ἀντίστασιν τῆς κατοχῆς καὶ ἀκόμα τὸ 1940—41 δὲν τὰ Ἀτσιπουλιανὰ νειάδα πολεμήσαν κατὰ τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ φασισμοῦ καὶ ἔδωσαν τὸ αἷμα τους σὲ Τεπελένια καὶ σὲς Τρεμπεισίνες.

πέρτατο χρέος νά πολεμῆ τὴν σκλαβιά καὶ θάραξά ν' ἀγωνίζεσαι γιὰ νά σώξῃ τὴν Ἑλευθερία του. Ἐτσι ἀντιμετώπισε τὸν κάθε κατακτητὴ καὶ ἔδωσε πολλές καὶ σκληρὰς μάχες προσηλα σὲ σὲ τὸν λίκνον, ἔξῃ χιλιόμετρα μὲν ἀπὸ τῆς σπηλιωφωλιά τῆς Τουρκαίας. Μὲ μὰνι ἀνησὶ ἀπ' τοῦ Βιολῆ τὸ χαράκι, ἴδιος βιγλάτορας πᾶνον σὲ μὲν τερζὶ σιδήθηνε προστάτης καὶ φύλακας ἄγγελος τῆς χώρας σὲ μὰνι ἐκεῖνα χρόνια.

καὶ ὑφίστανται μεγάλας φθορὰς καὶ ζημίας καὶ θετου εἰς κίνδυνον καὶ αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐπιβαίνοντων. Ἦτο ὑποχρέωσις καὶ δέν θὰ ἦτο δύσκολον διὰ τὸν ἐργολάβον νά προβῆ εἰς τὴν χαλικίως τρωσιν τοῦ τμήματος ἐκείνου πού ἔχει ἀνσκαφῆ καὶ ἔχει καταστῆ ἀδιάβατον διὰ νά μὴ παραποδοῖται τὸν αὐτοκινήτων καὶ νά μὴ κινδυνεύῃ νά διακοπῆ τελείως ἡ συγκοινωνία τῶρα τὸν χειμῶνα. Ἄρκου ἂν ἀλλὰ ταλαιπωρηθῆ καὶ αἱ δυσχέρειαι τῆς συγκοινωνιακῆς ἐξυπηρέτησεως, ὁλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας, ὥστε νά μὴ εἶναι ἀνεκτή ἡ πλήρης διακοπὴ τῆς συγκοινωνίας καὶ ἡ ἀπομόνωσιν τῶν ἐπιβαίνοντων. Συνεχία εἰς τὴν 4ην